

In Memoriam

PROF. DR NATALIJA DOZET (1923–2016)

Prof. dr Natalija Dozet rođena je 26. jula 1923. godine u Sarajevu. Osnovno i srednje obrazovanje završila je u Sarajevu. Studije je započela 1945. godine u Beogradu na Poljoprivredno-šumarskom fakultetu, a osnivanjem Savezne visoke škole za planinsko gazdovanje 1947. prelazi na III godinu studija Odsjeka za stočarstvo na kojem je diplomirala 1950. godine. U periodu 1950–1952. godine radila je kao rukovodilac stočarstva na Poljoprivrednom dobru u Bijeljini, nakon čega prelazi u Stočarski zavod u Sarajevu. Godine 1953. izabrana je za asistenta na predmetu Mljekarstvo na Poljoprivredno-šumarskom fakultetu u Sarajevu, na kojem je odbranila doktorsku disertaciju 1963. Doktorat koji se odnosio na tehnologiju i kvalitet

Travničkog sira postao je osnova njenog daljeg stručnog i naučnog rada, koji se bazirao na izučavanju autohtonih mlečnih proizvoda na području nekadašnje Jugoslavije. U periodu 1954–1955. godine obavila je specijalizaciju u Velikoj Britaniji, a osim toga imala je stručna usavršavanja u Bugarskoj, Danskoj i Francuskoj.

Na Poljoprivrednom fakultetu u Sarajevu radila je kao profesor na Odsjeku za stočarstvo od 1961. godine, a osnivanjem Odsjeka za preradu i kontrolu poljoprivrednih proizvoda radila je kao nastavnik na predmetu Prerada mlijeka i mliječnih proizvoda. U okviru Katedre za mljekarstvo učestvuje u osnivanju postdiplomskog studija 1963–1965. pod rukovodstvom akademika prof. dr Nikole Zdanovskog, a u periodu 1973–1982. godine formiran je postdiplomski studij pod nazivom Proizvodnja i prerada mlijeka pod njenim rukovodstvom. Kao rukovodilac oba postdiplomska studija radila je do 1988. godine, kada odlazi u penziju. Kao nastavnik na postdiplomskom studiju učestvovala je i na Fakultetu poljoprivrednih znanosti

u Zagrebu. Prof. dr Natalija Dozet je učestvovala u pokretanju nastavnog procesa na Poljoprivrednom fakultetu u Istočnom Sarajevu od osnivanja, gde je držala nastavu na predmetu Mljekarstvo do 2001. godine. Osim što je bila rukovodilac postdiplomskog studija na Poljoprivrednom fakultetu u Sarajevu, bila je prodekan za nastavu 1983/84, a školske 1984/85 i dekan. Dugogodišnjim pedagoškim radom je dala značajan doprinos stručnom usavršavanju mladih saradnika, a naročito kao mentor kod izrade brojnih diplomskih radova, magistarskih teza i doktorskih disertacija i to ne samo na matičnom Fakultetu, nego i u Zagrebu, Skoplju, Ljubljani. Mentorskim radom je nastavila aktivno da se bavi i nakon penzionisanja. Za potrebe nastavnog procesa publikovala je više praktikuma, skripti i knjiga, a do 1991. objavila je 104 naučna rada, 30 stručnih radova, 22 elaborata i bila rukovodilac 12 naučnih projekata.

Bila je i aktivan društveno-politički radnik na Univerzitetu, kao zamenik predsednika Saveta i predsednik Kadrovske komisije, a u Skupštini grada bila je delegat u dva mandata i na odgovornim funkcijama u Zadržnom savezu BiH. Za svoj nastavni, naučni i društveni rad, uz druga priznanja, dobitnik je 6. aprilske nagrade grada Sarajeva 1983. godine, kao i 27. julske nagrade 1987. godine.

Na brojnim stručnim savetovanjima i seminarima u zemlji svoja predavanja je bazirala na rezultatima sopstvenih istraživanja, koja su bila vezana za proučavanje autohtonih mlečnih proizvoda. Osim toga, učestvovala je i na međunarodnim kongresima u Rimu 1956. i u Parizu 1978. godine.

Nakon penzionisanja nastavila je sa aktivnim bavljenjem naučnoistraživačkim radom i publikovanjem knjiga i radova. Ratna zbivanja na području BiH, uticala su na njen prelazak iz Sarajeva u Beograd novembra 1993. U tom periodu aktivno se uključuje u izradu Standarda za bele sireve u salamuri i kačkavalj, Pravilnika o kvalitetu mleka i mlečnih proizvoda, a radila je kao konsultant pri izradi brojnih elaborata.

Obradom materijala skupljenih dugogodišnjim izučavanjem autohtonih mlečnih proizvoda u Dinarskoj oblasti publikovala je samostalno i u saradnji sa svojim najbližim saradnicima knjige: Autohtoni mlječni proizvodi, Crnogorski skorup, Travnički-vlašički sir, Romanijski skorup-kajmak, a bila je i urednik monografije Beli sirevi u salamuri. Knjiga Autohtoni mlječni proizvodi je kapitalno delo u kome su detaljno opisani autohtoni mlječni proizvodi cjelokupne Crne Gore, Bosne i Hercegovine i niškog područja u Srbiji. Osim knjiga, u tom periodu je publikovala i oko 55 naučnih i stručnih radova iz oblasti sirarstva i problematike vezane za autohtone mlečne proizvode.

Nemerljiv doprinos prof. dr Natalije Dozet se ogleda u utemeljenju naučnog mljekarstva, kao i njegovoj praktičnoj primeni, a naročito u očuvanju tradicionalnih mlečnih proizvoda karakterističnih za naše podneblje, što je ovekovečeno u brojnim publikacijama i knjigama i na taj način sačuvano od zaborava.

Neverovatna energija i entuzijizam su krasili profesoricu Dozet, kao i njena želja da svoje višedecenijsko znanje i iskustvo nesebično prenese studentima i mlađim kolegama koji su imali izuzetno poštovanje prema njenom radu. Zahvaljujući svojoj vitalnosti i u poznim godinama aktivno je uzimala učešće u radu na terenu sa proizvođačima tradicionalnih mlečnih proizvoda, koji su sa velikim

uvažavanjem prihvatili njene savete i sugestije. Veliki rad, ogroman trud, ali pre svega ljubav prema mlekerskoj struci, utkani su u rad profesorice Dozet, što je čini jedinstvenom i sigurno jednim od najistaknutijih naučnih radnika u oblasti mlekarstva na našim prostorima. Ostavila nam je u nasleđe da autohtono mlekarstvo nije mlecarska nostalgija, već mlekarstvo što jeste i što će biti — obeležje naroda i zemlje.

Za sve čime je zadužila nauku i praksu dugujemo joj veliku i beskrajnu zahvalnost.

Prof. dr Snežana Jovanović
Univerzitet u Beogradu, Poljoprivredni fakultet